

236180

Keleivis, Karaliāucziuje
kas Utarninkg isdūdamas, kasp-
ios, ant bile tokio Pūsto
apšielotas, su Pūstpinin-
geis ant Bertainio Meitū
4 Egr. 9 Pf.

Keleivis

Dej kufai dā Kele
Kunigai Kuršacziut
rašyti norėtu, ta' so e
mata ji rās Karaliāucziū,
Löbenichtches Ho-
spital N° 1.

Karaliāucziaus Broliams Lietuwininkams Žinēs parnešas.

N° 12.

Karaliāucziuje. 25. Mercg

1862.

4. Nedēldienėje po Užgavėniū.

Evangelija: Jono 6, 1—15.

Gromata: Gal. 4, 21—31.

Birmasis Susigriešijimas. Griekū piktieji Waisei.

(Persikaityk I Moiz. 3. Perskyrima.)

Rusidawims: Peršk. 7. 8. „Tay jū abiejū Akhs tape atvertos ir suprato nūgu esancziu ir nupyne Pngū Lapus, ir dare saw is tū Szurštus. Ir jūdu girdėjo Balsa Pono Diemo Sode waikščiojancziu Dienai wēsesnei pastojus. Ir Adomas pasislėpe su sawo Pacze nūg Weido Pono Diemo po Medzeis Sode.“

„Smertis yra Griekū Alga, bet Dowana Diemo yra amžinoji Gwmata Kristuje Jezuje, mušū Wieszpatije.“ Rym. 6, 23. Kaip labay Diefa fitas žodis esās, isfireiške jau Rojuje tūjau po pirmojo Susigriešijimo. Didelis Persikeitimas buvo su žmonėmis nusidawęs. Prie jū buvo Szlowē i Bjaurybę pawirtusi, Išganimas i Sielwarta, Gwastis i Smerti. Szėtonas sawo Tarnams užmoł labay piktay. Weje is Pradzids rodos Gunditojis sawo žodi atsesėjes. Ale dabokim, kaip bjaurey! Žisai buvo žadėjes, kad žmoniū Akhs busenczios atvertos ir žinoscziu, kas ger arba pikt yra. D taip ir nusidawe. Žmogudu buvo jam klaususiu ir nū uždraustoj Medzio malgiusi. D štay tūjauš po šito Susigriešijimo pasijuto jūdu, kaip jū dwiejū Akhs buvo atvertos! Jūdu ikitol buvo kudikiskoj Nekaltybėj nūgu burusiu, ale sawo Rogumą jūdu ne pajuto, bet dabar jūdu suprato nūgu esancziu ir pynėsi saw Szurštū is Pngū Lapū, sawo Gėdą apdengti. Gėda bey Waime buvo jūdu apėmusi. Jū Szirdis buvo sawo tškajė Pakaju prapuldziusi, ir to Wietoj papilde tą bjaurus Nerimoscziamimas. Jūdu besigėdėdamu n'imate ney kur sawo Akis nudėti. Pirm to buvo Diemo Szlowē, Szwieshybe, Nekaltybe, Szwentybe bey Teishybe jūdu dengusiu, dabar fitas Aprėdas šalin, jūdu matosi cypstay nūgu. Dabar jūdu ispažino, kas pikta buvo, butent kad su jiemdwiem dabar labay piktay šlowėjo.

Tacziu jūdu dabar bando pacziu gelbėtis ir sawo gediskajė Rogumą Pngū Lapais dangstyti. Ale tai Nieko ne maczij. Dangstyti, sawo Nekaltybe prapudės, kaip nori, wisur pasidaro Štylės, pro kures tawo Bjaureybe pasirodo. Sawo Szjine tam prišaukia ne paliau-

tinay: „Ka tu padarei! Koks Bjaurestis tu esi pastojęs! D Gunditojis tam Dantis rodidams sako: „Dabar tu man turi tēkti!“ Ale dabar artinas Wieszpatis patšai, ikišiol meilingas ir širdingas Tėws, ale dabar Griekininkū Szirdis dreba jam priešais, kaip baisingam Sudziai. Žmonės isgirst jo Balsa ir jo Artybę pajusdami jie isšgasto. Waimės apimti jie bėga nū jo Weido šalin ir bando is po jo Weido slapstyti. Taip Nekaltybėj ir Szystybėj Pono Diemo Artybe ir Szlowē padaro didelē Dziaugsmą, ale Szirdzei per Grieką supustitai esant Wieszpaties Szlowē ne trwojama; taijei ne ger, Wieszpacziui, o norint ir tikt žodije, prišartinant; ji eit jam toli is Kelio. Meilės Ryšys tarp Žmogaus ir tarp Pono Diemo sutrukęs. Užiot jūmi drutay nusitwere, jie jūmi n'isšitit, tas kurs jū wienatijis Dziaugsmas turėtu buti, yra jiemš Išgastimi pastojęs. Jie n'aplenčia Szwieshybe (Jono 3) ir bėg nū jōs, o šwentasis ir teisusis Wieszpatis jau ir ne gal ant jū su Pasimėgimu ir Meilingumu nužwelgti. Sztay, koks didis Persikeitims su žmonėmis nusidawęs, ir kaip labay Smertis jūs jau apėmęs, o užiot jie sawo Bėdoje Wersmei wisōs Pagalbōs priešais eje jie nū jōs slapstos. Dgi ir is to podraugey ispažystama, koke trudna ir dar žmoniū naujey pasidariusi Paikhyte ir jū Škminties Aptamsinimas.

Peršk. 9. 10. „Ir Pons Diems pawadines Adomą tare jam: Kur esi? Ir jis atsilype: Aš isgirdes tawo Balsa Sode bijojaus, nēs aš esmi nūgas, todėl pasislėpiau.“

Tą Peršką isguldydamas sako Diaterius taipo: „Adoms bey Gwa dabar yra parpūlusiu ir ne gal pacziudu sawę toliaus gelbėtis, o ir ney joks lites Šurwėrimis, taipo, jog jū Škintis tur sakyti, kad jiem niekur n'esant Pagalbōs ney Danguj ney ant Žemės. Ale tacziu tikt dabok, ir ismok is šito Paweikšlo, kad Pons Diems tacziu gelbēt nor, kaczyng mes wisay jaustumbimēs prastoti. Tacziu jis fitą Pagalbą žmonėms nudalija sawo Sunaus dėley, kuri jis ficziou žmoniū Giminei pažadėjes.“ — D šitai Dwasēs mostitas Diemo Wyras sako: Eze mokinkis Budą Susimilimo Pono Diemo ispažinti, ir tikt isdabokis, kaip wierningay gerasis Ganytojis jau czionay pirmame Susigriešijime sawo prapūlanczioms Amelėms passun ejes. Ale ne dywikis Retikejime is tokio Pasizeminimo Aukščiausiojo, kad jis toliems griekniems Žemēs Grumstams pasirodo ir su jeis kalba, bet garbink su giliausiu Pasizeminimu

„Išnūlimo pilnąjį Griekinintū Meilę Dievo Sūnaus, jis jau išreikšti pradėjo, dar pirmeng jis musū naq bey Kraują buvo priėmęs. Ale ir isidabol, tiek daug Darbo jam tai kastojo, o ir wis dar kastoja, pirmeng jam pasisekė, Griekininką ant Griekū Ispazimimo ir Prisiwertimo nuvesti. Grieks ne nor per Grieką laikoms ney kaip Grieks korawotas, bet Teisybe buti. Koks cze Ufiteisinimas, Iffikalbėjimas, Uffignimas, Ufflepimas ir Uztarimas Grieko! Koks cze Zalezio Kptryste, koks Szirdziū Nemiernybe, Melaghyte, Weidmainyste ir Apjėtimas isfireikstia prie Adomo pries Poną Diewą. Jū giliaus Pons Diews ant Dugno eit ir wislab apdengti norėdams bando, wislab atdengti, jū daugiaus Adoms lankstos jam is Kelio; jis traukias atgal, kur ji Pons Diews bando tmeriti, norėdams žegnoti. O stoy ir kaip Adomo Szirdij wisla Meile pries sawo Paczią isfipustijusi ir isaususi; uziot sawo Grieką isfipazinęs jis kaltin Paczią, beje kaltin pati Poną Diewą, kurs jam Paczė dawęs. Szta, koks Niekam ne werts žmogus ir kaip supustits jame Diewo Abrozās pastojęs. At, Wiespatie susimilkis musū. Amen.

Kaip stow?

Taip begu koznas norės sawo Sveczią, kas Nedėle per Lietuwą keliaujantiji, is Kraujo sulaukęs, paklausti: Kaip stow su musū Karalystės Sudawadijimu? Ka weik musū aukstoji Karalystės Waldzia ir kaip dabar eis su musū busenczeis Deputiertū Szkrimas? Ant to mes sen Dien su Razumą lengwesne Szirdimi ne kaip pirm astūniū Dienū ir lyg sunken atsidusedami galim atsliepti: „Diewui deky!“ Kods kaip musū Karalystės Nusidawimai toliaus gadisis, tai ney wiens žmogus ne gal žinoti, kaip tik tas, kursai wienat busencziūsius Szesus sawo Rankoje laiko ir jū Bėgi waldo; ale tacziau tiek dabar jau galim sakyti, kad, norint dar labay drumstos Debeshs aplink mus ant Dangaus kaba, tay tacziau pries jeses yra macnus Wejas pradėjęs pusti. Debeshs blaiwos, o wienoj Wietoj yra jau Dangaus Melynums prabreškęs, jog mes per wisus Debeshū Drumstumus aukstyn žiuredami ir Wiespatim wisū Wiespacziū nusi tikėdami galim tą Eufesli turėti: „Galiausy tik bus gerė Drs!“

Jus žinote, kad musū Deputiertbutis Utarninke 11 Mercą tape isardytis ir Deputiertai Namūn parleisti. Bet dabar pastojė prie pacziū Ponū Ministeriū tas Klausimas, kq toliaus reiksent weikti, idant musū Karalystės Dawadai wēl i tikrases Bėžes pareitu. Ale cze stojosi ta Bėda, kad dėl to tarp Wiespaties Karaliaus aukščiausių Uredinintū Nesutarims pastojė. Pons Baznyeziū Ministeris von Bethmann-Hollweg wisū Baidū, Apmaudū bey Klapotū atgrisęs ir Pakajaus meilidams isstojė is sawo aukstojū Uredo abelnay. Eufesiji Ponai Ministeriui susirinko aplink naujey pawawointaji Ministeriū Wyriausiji Princą von Hohenlohe

Pėtnyzeioj 14 Mercą, ir laike czionay uga Czesa sawo Susirodijimus. Ale Sutarims cze ne pasidare, bet weiktiaus pilnas Persistyrims i dvi Dali. Wiena Dalis sake, kad ne galima busent, kitaip i tikrą Dawadą pareiti, kaip Demokratū arba Tolynžengianczijuū Walę abelnay ispidant. Kods mes hitus Susikalbėjimus ne girdėjom, o ir Niekš kitiš mums n'iera papasakoti galėjęs, kq pitie Ponai Ministeriui ant Ispildimo Demokratū Walės isfiderėti norėję. Ale to ir ne reik, jut mes jau šep gana zinom, ko tie trokšt, butent jie šautia, kad reikiant Ponbuti taip pertaisyti, kad ir Demokratai galėtu su jūm pakajingi buti; reikiant Žalnieriū Waiską pamazinti, Žydus i Szuilū Uredus, kaip ir i wisas aukstesnes ir aukščiausias Karalystės Wietas ileisti, wisas krikščioniskases Drausmes, Istatimus dėl Szwentimo šwentū Dienū atimesti, Suvencziawojimus per Geriktus itaisyti, Wierds Pamokslus Szuilėsa mazažinti, ir kas tam lygu. Ale antroji Dalis Ponū Ministeriū buvo tam powisam pries, sakydama, kad taipo krikščioniskės Waldzišs Wadzias paleidžiant turėtu Prusū Karalyste isirti ir musū Dewiskės aukstasis Karalkrešlis sugruti. Todėley reikiant wisam prieskrikščiamjam Sautimui Kelią uzkirsti.

Szitaipo ne sutardami Ponai Ministeriui is hito Susirodijimo atstoję suraše taip wieni kaip ir antrieji sawo Risli ir idawe tą Wiespacziui Karaliui, kožna Dalis pasakydama, jey Wiespats Karalius jū Risli ne priimsęs, tay jie, kitaip Karalyste suwaldyti neb' galėdami, turėję is Ministerijs isstoti ir Karalystės Wadzias is sawo Rankū šalin padėti. Szitaipo buvo hitas Dalyskas wisay ir powisam i Wiespaties Karaliaus Rankas padėtas, ir dabar powisam ant to atsiejos, koki žodi tos istarsės. Iki kol hitas Ištartims parejo, truko keles Dienas. Bet kurie is Diewo bijancziujū žinojo, kad dabar ta Adyna prisiartinusi, kurioje Wiespaties Karaliaus žodis turėjęs Karalystės Nusidawimams Kelią priroditi, kaip tie turėję toliaus eiti, tie meldėsi Diewop, idant tasai musū Karaliui hitoje swarboje Adynoje tikrą Ispazinimą jo šwentosės Walės pridūtu. Szitaipo pasiliko hitas wisas Dalyskas lyg ant Abejds be labas nū Pėtnyzeiōs iki Utarninko. Bet Utarninke, 18 Mercą, tai toj pacziōj Dienoj, kurioj Mere 1848 Berlyne tape bjaurusis Maistās teltas, parleke mums Wakare, kaip jau Keleiwjo Laiskai buvo su Pustu i Lietuwą isleisti, ta swarbjoji žine: Wiespats Karalius toj pacziōj Utarninko Dienoj tūsius Ponūs Ministerius, kurie ant Walnūjū Pusės stowėję, butent v. Auerwald, von Patow, Gromą Pūkler, Gromą Szwernyn bey von Bernuth is jū Uredū paleidęs, o tū Wietoj Gromą Itsenplits, Oberkonsistorialrotą von Mühler, Oberstaatsanwaltą Gromą Lippe bey Polizeipresidentą von Jagow i Ministeriū Uredus pawadines.

Szitolin Budu buvo Wiespats Karalius sawo Walę isreiskęs. žine apie tai padare per wisą žemėdideli Szirdziū Sujudimą. Krikščioniskay bey karalisk-

Ray Dumojantieji dziaugės, bet Priekščiszei, Demokratai bey Balnieji is Pappio Dantimis grėze. Nėsa pasilikusieji bey naujey pastirtieji Ponai Ministeriei wisi yra skprus Prietelei Diemo ir musū Karaliaus Karalystės ir yra apsiėmę Demokrathstei, kur ji bando per Krascus pertwinti, drutus Damas užpilti. Taygi dabar Bardai wisū musū Karalystės Ministeriū tie yra: Princas von Hohenlohe-Ingelfingen yra Ministeriids Presidentas, — von der Heydt, Piningū Ministeris, o ant Walandōs, kol kiti tam tinkas bus rastas, podraugy ir dar Kupczystės Ministeris, — von Roon Karo Dalykū Ministeris, — von Mähler Baznyczii Ministeris, — Grows von St senplite (rašoms „Szenplig“) Gaspadorystės Dalykū Ministeris — von Jagow Widaus arba Policieis Dalykū Ministeris — Grows von Bernstorff swetimū Dalykū Ministeris, su swetiomomis Wieszpatystemis dėl Derejimū, dėl Karo bey Pakajaus Dalykū susirašasis.

Taip dabar musū Karalystės Waldzia yra sudawadita ir nustwirtirusi, ale mes ne galim sakyti, kad tūmi jau dabar ir wisoj Karalystėj wislab i Dawadą parėjė. Kaip cze wiskas toliaus stosis, wiens Diems te žino. Wiskas geray butu ir grozey susidawaditu, kad žmones tikt wisur ismintingay Deputiertū stirtu, Wieszpatim Karaliumi ir jo Waldzia isstifikincziū. Ale pagal žmogiskā Protą rokojant tai menkay nusidūs. Wieszpatės Karalius yra ar tiesiog istarės ar šep ismanyti dawes, kad jis, kaip jau pirm keliū Metū pažadėjė, noris ir toliaus sawo žmones wiernay pagal žemės Dawadus waldyti ir žemei tiek daug Walnybės, tiek tikt galima, paweliti. Ale kas per daug, tai per daug. Istatimū Dawime Deputiertū Wisliēs bey Walės busent kaip pūtas arbojama, tacziau Waldziēs Dalokūse tai negalims Daiktis esās, cze turinti Wieszpaties Karaliaus Wale wyriausia buti ir pasilikti. Ale toktai musū Demokratams powisam ne patink; jie nor, kad Deputiertbuczio Wale wisūse Dalokūse wyriausia butu, ir kad todel Wieszpatis Karalius bey jo Ministeriei turi sawo Waldzioj tikt Deputiertū Wale ispiditi. Dgi kadangi Demokratai numano, kad šwiežioji Ministerije powisam pries jū Wisli stowesenti, tay jie todel yra per wisą žemę dibele Szauksmā pakėle, Seitungosa ir Surinkimūse, kurius jie dabar wisur susiwadn, idant žmones kaip wiens Wyrs susitarę tikt wiens Demokratus i Deputiertbuti nusustu. Jey žmones sitam Szauksmui klausytu ir pagal tą darytu, tay mes n'ismanom, kas cze ant Galo turėtu pastoti. Geray cze ne galėtu eiti. Ale mes nusistikim Ponu Diemu, kad jis wislab sawo Gžesu i tikroj Dawadą žinosēs invest.

Wisofia žine.

— Szwentoj Dienoj parlekė is Berlyno ta žine, kad musū šwiežioji Ministerije Tresus Karalystės Skoldōs Užrašū is Metū 1850 bey 1852, kurie iskiol 4 1/2 Pracentū Tresū nese, nū 1 Oktoborio šio Meto 1862

ant 4 Pracentū žemyn staczusi. Taygi, turėtu tokiū Skoldōs Užrašū tur, tie is to daug Iskladōs tur. Ale rasi musū Ponai Ministeriei menkiaus Tresū mōkėdami tūmi nor tiek Piningū uzejėditi, idant toliaus ne privalu butu, n'apkecziamūsius 25 Pracentus arba penktaje Dali, pirm Poro Metū šwiezey uždėtaję, nū žmoniū rinkti, ir todel tikt daugiausey Bagoczei, daug tokiū Popieriū turintieji butu daugiaus kaip iskiol ant Sugabenimo Karalystės Reikmeniū pritraukti.

— Pagal šwiežiausiję žinę yra ledai is Wylsdōs Upės jau imanytinay isėjė ir todel ši Met ney jokids Wėdōs dėl Damū Praplešimū ten daugiaus ne reikiant bi-joti. Musū Prėgliaus Upėje ledas dar drutay gul. Is musū Miesto Ulyczii buwo Sniegai bey ledai jau powisam iswalyti, ale šiosa Dienosa prie musū tiek daug snėgusi ir šalusi, kad wėl Szlajemis Ulycziosa waziojama.

— Walnybės žemėsa Ministeriū Urėdas kaip rodos labay sunkus, jog ne pigu, tame ilgay istrimoti. žinot, kaip Sardyniskio Karaliaus, Wiktor Emanuelio wyriausis Ministeris Kawurs pernay pasimirės, ir kaip i jo Wietą Ritasolis Ministeriu pastojės. Bet tasai ant tōs Wietōs n'ilgay galėjo isfilaktytis; jis jau dabar yra is šito sawo Urėdo atsėdė. Kawojės.

— Is Berlyno pasakojama, jog nū paties Wieszpaties Karaliaus tas Prisakimas isėjės, kad dabar Zalnieriams lauke (Wymualūse) pernakwojant toliaus ne reikiant Branwyno, bet to Wietoj Kaffijės dūti, butent degintū Kaffijės Pupu, is kuriū Zalnieriei sawo Gžesu gali sawo Kaffijės pasidaryti. Dienui dėkun!

— Seitungos pasakoj, kad Berlyne prie Karaliaus Piliēs žmogus atėjės, kursai per Nemalę norejo i Pili isiwertsti, sakydams, kad jis turis su Karaliumi kalbėti. Paklaustas, ko jis noris, tay jis paprowitą Pistulę parodidams sakės, kad jis noris Karaliu nusauti. Nutvertas ir šalin pawestas jisai potam sakės, buk jis Škwėpimā arba Regėjimā turėjės, kad jis musū Karaliu Wokėtijōs Ciecoriumi padarytu, ir Dbolą is Delmono issimdamis jis sakės, kad tai esās Ciecorystės - Dbolas. Bet Pistulę jis tikt todel parodēs, mislidams, kad jis taip weikiausey su Karaliumi kalbėti gaušės. Regima, kad šitas Szweiceriskis žmogus, tikro Proto ne turis. Ale is kur tokiam Beporecziumi tokios bjaurios Wislys i jo Galwā pareit? Ak musū Gžesai pikti, labay pikti.

— Danstōs Mieste yra Gziepjū Budawonininkai sawo Darbā padėjė daugiaus Algōs prapšydami.

— Esterreiskis Ciecorius yra 8 Mercā is Miesto Wyn i Miestā Wenėdig, kur jo Pati Ciecōrėne Sweikatōs dėley laikos, ant Trumpo Gžeso apsilankyti iskleliawēs.

— Apie Maistā Grykū Karalystėje pasikelusiję pasakojama, kad tas wis daugiaus augas ir toliaus prasiplatingės. Jau dabar esās ir ant grykiskosės Salds Syra Waislas pries Karalystės Waldzią pasikėlēs. Dgi cze ir aiskey regima esant, kad šitus Maistus Staliskiei

